

Delier - Maatregelen bij een verhoogd risico op een delier

Maatregelen bij een verhoogd risico op een delier

Inleiding

Deze folder ontvangt u omdat u een verhoogd risico heeft op het ontwikkelen van een delier. In deze folder wordt uitgelegd wat dit betekent, waaraan u dit kunt herkennen en wat u kunt doen.

Voor de leesbaarheid van de folder is de mannelijke vorm gekozen. Waar hij staat, kan ook zij gelezen worden.

Wat is een delier?

Een delier is een acuut optredende verwardheid, die binnen enkele uren tot dagen ontstaat. Deze verwardheid is tijdelijk. De duur van een delier kan wisselen tussen enkele uren tot enkele dagen en soms tot enkele weken. Dit is afhankelijk van de ernst van de lichamelijke problemen, leeftijd, geheugenproblemen en gehele conditie.

Oorzaken van een delier

Een delier wordt vaak veroorzaakt door een lichamelijke ontregeling, bijvoorbeeld een grote operatie, complicaties na een operatie of een infectie. Sommige medicijnen kunnen een delier veroorzaken. Ook na het plotseling stoppen met alcohol of drugs kan een delier ontstaan.

Welke patiënten hebben een verhoogd risico op een delier?

Een delier kan op elke leeftijd voorkomen maar ouderen, ernstig zieken of patiënten met een opname langer dan 48 uur op de Intensive care (IC) afdeling hebben een hoger risico op het ontwikkelen van een delier. Daarnaast is er een verhoogd risico op een delier wanneer u:

- Eerder een delier heeft doorgemaakt.
- Klachten heeft van het geheugen.
- Overmatig alcohol en/of drugs gebruikt.

Verschijnselen van een delier

Als er sprake is van delirante symptomen kunnen onderstaande verschijnselen optreden:

- Het lijkt alsof informatie langs u heengaat. De aandacht is verlaagd. Hierdoor is het moeilijk een gesprek te voeren omdat u moeite heeft zich te concentreren. Daarnaast is het denken vaak onsamenhangend.
- U kunt momenten van onrust ervaren, bijvoorbeeld drang voortdurend heen en weer te lopen of in en uit bed te komen. Ook kan het voorkomen dat u friemelt en plukt aan beddengoed, kleding of infuus- en katheterlijnen. Soms bent u juist veel rustiger dan u van nature bent, slaapt u veel en/of valt u in slaap tijdens gesprekken.

- Het onthouden gaat tijdelijk slechter. U kan moeite hebben met onthouden welke dag het is.
- U bent de controle kwijt over uzelf en de omgeving. Het plannen en organiseren van activiteiten (zoals wassen en aankleden) zijn verstoord. Dit kan angst oproepen en hierdoor is het mogelijk dat u reageert met achterdocht. Wisselingen in stemming kunnen voorkomen. Het kan ook zijn dat u zich terugtrekt en stil wordt.
- Het kan voorkomen dat u uw partner, familie of naaste niet herkent.
- Het delier kan gepaard gaan met hallucinaties. U ziet of hoort dingen die anderen niet waarnemen. Voor u is dit echter de realiteit en is het moeilijk te geloven als anderen zeggen dat dit niet zo is.
- Er kan een verandering optreden in het slaap- en waakritme. Overdag slaapt u veel en in de nacht bent u juist wakker.

Bovenstaande verschijnselen komen niet allemaal voor en kunnen wisselend over de dag optreden. Er kunnen ook momenten zijn dat u helder en adequaat reageert. Met name in de avond nemen de verschijnselen van een delier toe.

Wat doet het ziekenhuis om een delier te voorkomen?

Uw behandelend arts en verpleegkundige proberen uw situatie zo stabiel mogelijk te houden. De verpleegkundige observeert of bij u verschijnselen van een delier ontstaan. De arts beslist of medicijnen nodig zijn om het risico op een delier te verminderen of ervoor te zorgen dat het delier minder ernstig verloopt.

Wat kunt u doen?

- Het is niet altijd te voorkomen dat zich een delier ontwikkelt. Onderstaande punten kunnen wel helpen om een delier te voorkomen:
- Zorg dat u voldoende eet en drinkt.
- Geef pijn goed aan. Kom zo veel mogelijk uit bed als dit haalbaar is.
- Maak gebruik van eventueel bril en/of gehoorapparaat.
- Geef bij een verpleegkundige of arts aan als u merkt dat u zich onrustig, angstig of verward begint te voelen.
- Wanneer u eerder een delier heeft doorgemaakt, geef dit dan bij opname aan.

Wat kan uw partner, familielid of naaste doen?

- Bij een eerder doorgemaakt delier, geef dit altijd aan bij opname.
- Neem foto's, klokje en andere vertrouwde spullen mee van thuis om de oriëntatie te ondersteunen.
- Zorg ervoor dat eventuele bril en/of gehoorapparaat, gemakkelijk zittende eigen kleding en goede schoenen (met een stroeve zool en lage hak) aanwezig zijn bij opname.

- Stimuleer het dag- en nachtritme, door overdag zoveel mogelijk eigen kleding te dragen en uit bed te komen als dit haalbaar is.
- Het voelt prettig en veilig als er een vertrouwd persoon aanwezig is, vooral als er ook sprake is van geheugenproblemen.
- Bespreek met de verpleegkundige de mogelijkheden van langere bezoektijden of eventueel blijven slapen (rooming in).

Wanneer u na het lezen van deze folder nog vragen heeft kunt u deze altijd bespreken met de verpleegkundige of uw behandelend arts.

Meer lezen over geriatrie in Amphia?

[Ga naar afdeling Geriatrie \(https://www.amphia.nl/afdelingen/geriatrie\)](https://www.amphia.nl/afdelingen/geriatrie)